

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

24.09.2023

Maata pitkin Keski-Euroopasta Lappiin?

Kohti kestävää saavutettavuutta-hanke

Anna-Emilia Haapakoski, Lapin yliopisto

anna-emilia.haapakoski@ulapland.fi

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Pohjoisen puolesta – maailmaa varten

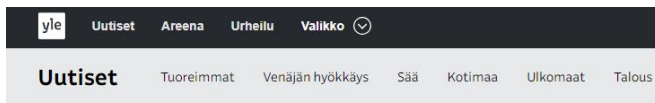

Kestävä saavutettavuus?

- Matkakohteen saavutettavuus
- Eettiset kysymykset
- Ei vain päästövertailua
- Keskustelu on tärkeää

- Kestävää matkailua? Kulttuurinen näkökulma!
- Maata pitkin matkailu/hidas matkailu ilmiönä

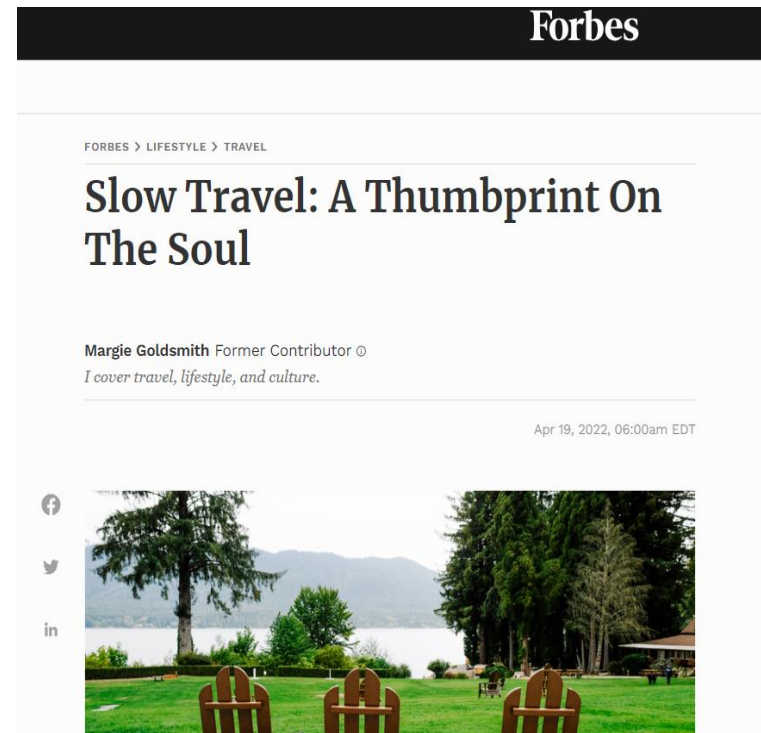
Puoli seitsemän Matkailu

Kesälomalle Keski-Eurooppaan pääsee myös maata pitkin – Katso kokeneen matkaajan vinkit reitin valintaan

Eteläisestä Suomesta tie Keski-Eurooppaan käy Tukholman, Tallinnan tai Travemünden kautta. Kuusi vuotta Keski-Euroopassa asuneella Sunna Kokkosella on kokemusta jokaisesta reitistä.

MARKO PULKKINEN

- Maata pitkin Keski-Euroopasta Tunturi-Lappiin?
(nykytila ja realiteetit)
- tiedon saavutettavuus, apuvälineet
- matkaketju
- matkakokemus
- Tulevaisuus, toimintasuositukset

Mikä kiinnostaa
maata pitkin
matkailijaa?

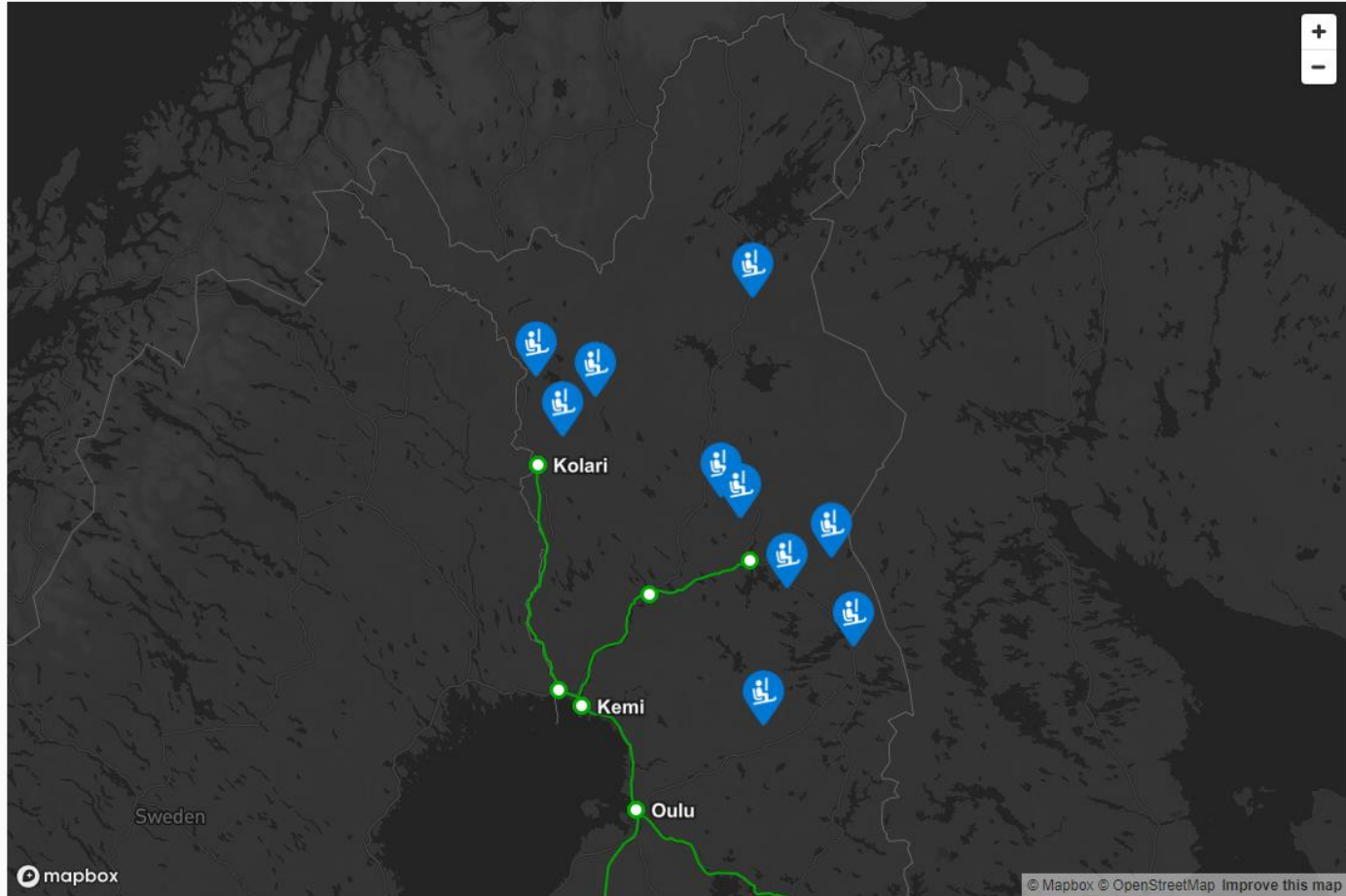
- Reitti
- Matkaketju (ml. kulkumuodot, etapit)
- Matkan kesto
- Päästöt

+ hinta

Travel to Lapland by train - VR

Matkasuunnittelua sivustoilla ja sovelluksilla

Nykyisellään maata pitkin matkailu vaatii paljon omatoimista, usein internet-selainpohjaista suunnittelua ja tiedon etsintää. Tyypillisesti matkailijat joutuvat hyödyntämään useampaa erilaista sivustoa suunnitellessaan ja varatessaan matkaa. Alle on koottu selvityksessä tunnistettuja ja hyödynnetyimpiä Euroopan matkasuunnittelun sivustoja ja sovelluksia.

SIVUSTO

KUVAUS

TOIMINNOT

railcc

Rautatiematkailun yhteisö, joka kertoo kuinka ostaa halpoja junalippuja ja tarjoaa tietoa Interrail- ja Eurail-lipuista. Etsi hintoja ja löydä kauniita maisemareittejä.

- Tietoa reiteistä ja varauksista, tarjoaa apua matkan suunnitteluun
- yli 30 kielivaihtoehtoa

Rome2Rio

Matkahakusivusto, jonka avulla voi etsiä multimodaalisen reitin paikasta A paikkaan B.

- Tietoa reiteistä ja varauksista, tarjoaa apua matkan suunnitteluun
- englantia, espanjaa, ranskaa, italiaa, portugalia

Omio

Matkojen vertailu- ja varaussivusto- ja sovellus Euroopan liikenneyhteisöille (juna, bussi, lentokone)

- Tietoa reiteistä, lippujen varauspalvelu ja mobiililippu
- Kielivaihtoehdot EU+

Trainline

Euroopan johtava juna- ja bussisivusto- ja ovelus, one-stop-shop.

- Juna- ja bussimatkojen suunnittelu ja varaus,
- Mobiililippu, junien live-seuranta ja asematiedot

raileurope

Euroopan junien ja bussien varaussivusto sekä sovellus.

- Myy juna- ja bussilippuja sekä Eurail Pass-yhdistelmälippua (reilipassi), joka käy suurimpaan osaan junayhtiöistä Euroopassa

Byway

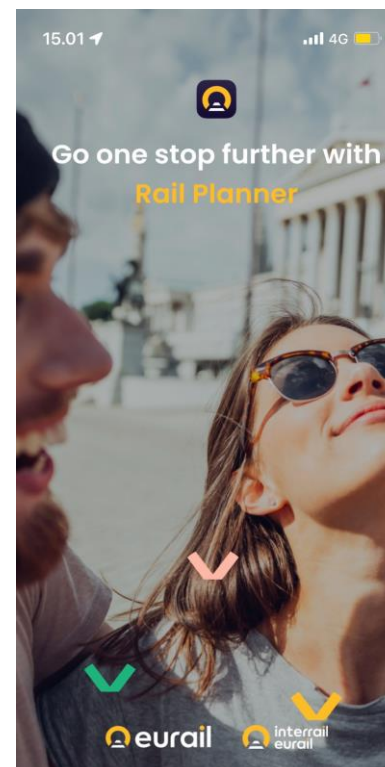
Maata pitkin matkailun loma-alusta.

- Myy matkapaketteja ja auttaa puhelimitse tai sähköpostitse matkalla ja sen aikana

The Man in Seat 61

Tunnettu maata pitkin matkailuun erikoistunut matkatieto- ja matkapinspaatiosivusto, jota ylläpitää Mark Smith, entinen rautatiealan työntekijä.

- Tietoa reiteistä, kokemusperäistä tietoa ja ajankohtaisia neuvoja matkasuunnitteluun
- englantia

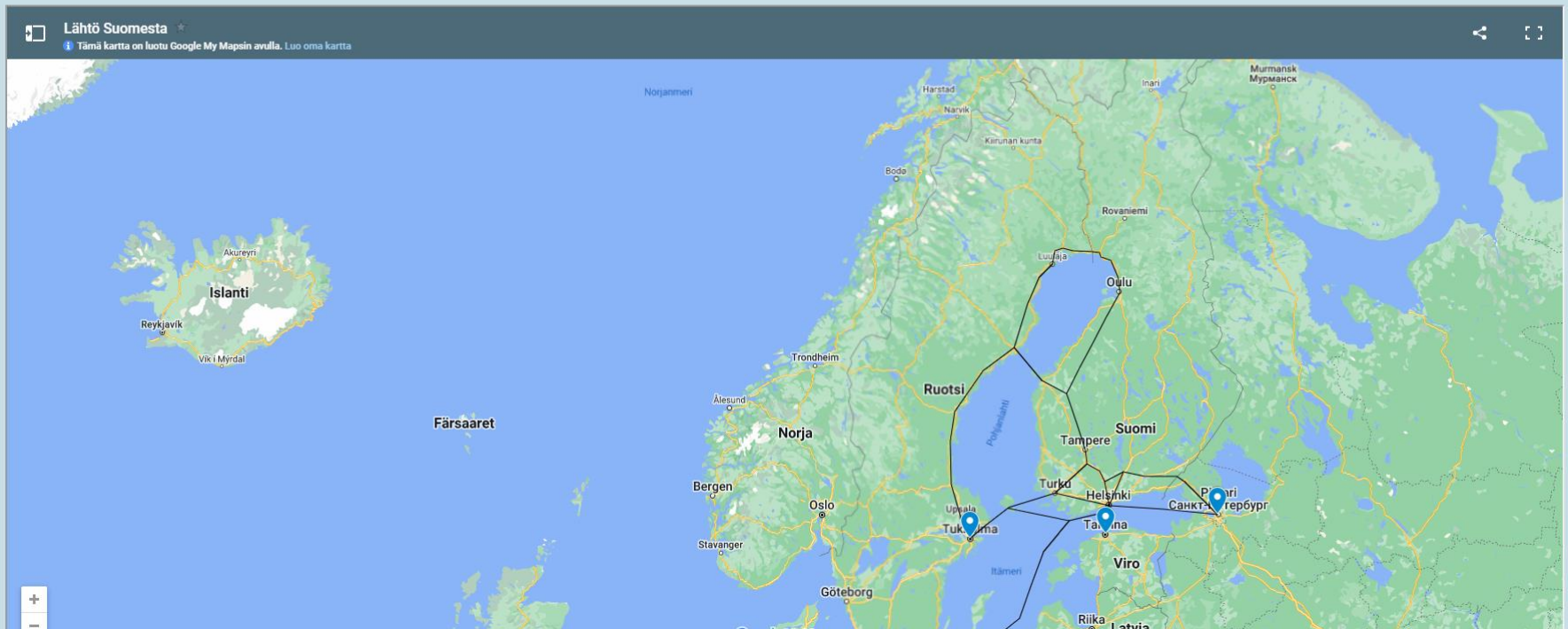

Suomesta lähteminen maata pitkin

Lähtö Suomesta

Jatkamme reittien päivityksiä jälleen kun matkustustilanne normalisoituu nykyisestä. Muista tarkistaa eri maiden matkustusrajoitukset ja säännöt jos lähdet reissuun.

Lähtö Suomesta maailmalle maata pitkin tapahtuu useimmiten joko Tukholman, Tallinnan tai Pietarin kautta. Myös Travemündeen on mahdollista matkata suoraan Helsingistä laivalla mutta se on huomattavasti kalliimpaa ja ympäristölle kuormittavampaa kuin muut vaihtoehdot.

Matka 1. Barcelona–Pariisii–Berliini–Tukholma–Boden–Haaparanta–Kemi–Rovaniemi

matkan kesto yht. 5 päivää

hinta yht. 582€

Matkapäiväkirja

Päivä 1	Päivä 2	Päivä 3	Päivä 4	Päivä 5
Barcelona	Pariisi	Tukholma	Boden	Haaparanta
- Päiväjuna Barcelona–Pariisi 10:33–17:18 (6h 45m) Barcelona Sants TGV INOUI France Espagne 9708 Paris Gare de Lyon 156€ - Yö Pariisissa Hostelli: 45€ 	- Päiväjuna Pariisi–Berliini Trainline Paris Gare de l'Est 7:20–15:53 (8h 33m, 2 vaihtoa) Berlin Hbf (tief) 79,90€ - Yöjuna Berliini–Tukholma SJ SJ Night train, EuroNight, Train 346 (ei vaihtoja) 18:37– 09:56 1144 SEK = n. 102€	- Päivä Tukholmassa - Yöjuna Tukholma–Boden/Luleå SJ Sthlm Central–Boden C 21:56–10:03 1156 SEK = n. 104€	- Lähijuna Boden–Haaparanta–Tornio 12:40–16:21 217 SEK= n. 20€ - Yö Haaparannalla Hotelli: 57 € 	- Bussi Haaparanta–Tornio–Kemi 12:45–13:17 7,80€ - Juna Kemi–Rovaniemi 13:26–14:45 9,80€

Matka 2. Barcelona-Hampuri-Tukholma-Turku-Rovaniemi

matkan kesto yht. 5 päivää hinta yht. 558€

Matkapäiväkirja

Päivä 1	Päivä 2	Päivä 3	Päivä 4	Päivä 5
Barcelona	Pariisi	Tukholma	Tukholma	Turku
- Päiväjuna Barcelona-Pariisi 10:33-17:18 (6h 45m) Barcelona Sants TGV INOUI France Espagne 9708 Paris Gare de Lyon 156€ - Yö Pariisissa Hostelli: n. 45€ 	- Päiväjuna Pariisi-Hampuri 9:06-17:36 (8h30min 1 vaihto) INOUI & DB Trainline 69,90€ - Yöjuna Hampuri-Tukholma 23:59-14:10 Snälltäget 129€	Päivä ja yö Tukholmassa Hostelli: n. 30€ 	Laiva Tukholma-Turku 57€ (hytti) 7:45-19:50 Viking Grace 	Yöjuna Turku-Rovaniemi 21:00-11:03 VR 71,80 €

Matkakertomuksia ja huomioita

Ellan matka perheloma

Reitti: Oulu-Kemi-Haaparanta-Boden-Tukholma-Kööpenhamina

Hinta: yht. makuupaikan kanssa n. 500 e/3 hlö perhe

Kesto: n. 24h

Ajankohta: Heinäkuu 2022, lauantai (klo 12) –sunnuntai (klo 12)

Ella matkusti Oulusta Kööpenhaminaan 3 henkisen perheen kanssa kesälomalla. Tarkoitus oli alun perin matkustaa koko matka julkisilla kulkuneuvoilla, mutta niiden aikataulut eivät sopineet yhteen Suomen ja Pohjois-Ruotsin vaihtojen osalta, joten Ellan veli tarjosi autokyydin Kemistä Haaparantaan, josta matka julkisilla pääsi jatkumaan. Ellan mukaan vaikein osuus koko matkassa Pohjois-Suomesta Keski-Eurooppaan onkin päästä Haaparantaan oikeaan aikaan. Vaihtoehtoja Haaparantaan matkustavalle on kyllä useita, mutta aikataulut eivät sovi yhteen jatkoyhteyksien kanssa. Ellan varatessa matkaa vaihtoehtoina olisi ollut joko 2 min. vaihto bussista junaan Kemissä tai 4,5h odotus asemalla, Oulusta suoraan Tornioon bussilla ja 5h junan odotus Haaparannalla, juna Kolariin tai jäädä kyydistä Tornio Itäinen -pysäkillä, jossa olisi pitänyt odottaa 8h. Ella koitti tiedustella apua matkaketjun suunnitteluun Tornion matkailusta, mutta he eivät osanneet auttaa. Haaparanta-Tornion matkakeskuksesta matkaa pystyi jatkamaan bussilla suoraan. Kuitenkin junalla matkustavana Sallan perheen täytyi siirtyä Haaparannan puolelle juna-asemalle, joka on matkakeskuksesta hieman kaukana kävelijää ajatellen (n. 2,5 km). Ella oli ostanut junaliput suoraan SJ:n sivuilta koko matkaketjulle Haaparannasta Kööpenhaminaan. Ensimmäinen osuus matkustettiin Haaparannan juna-asemalta Norrtåg lähijunalla Bodeniin. Bodenissa vaihtoaika oli juuri sopiva siihen, että ehti käydä syömässä. Bodenista lähti yöjuna Tukholmaan. Yöjuna oli vanha, mutta Ellan kokemuksen mukaan palvelukonseptina hyvin toimiva. Ravintolavaunu oli tilan osalta hyvin suunniteltu ja saatavilla oli ruoka-annoksia, joita pystyi itse lämmittämään junan mikrossa.

Matkalle varattu 3 hlö:n hytti vastasi kooltaan VR:n hyttejä. Hytistä teki tilavan oloisen se, että vain alasänky oli valmiiksi levitetty ja kaksi muuta petiä sai vedettyä alas, kun tarvitsi. Sängyt olivat mukavat nukkua ja ne oli valmiiksi pedattu. Vaihtoehtona olisi ollut myös kuuden hengen yhteisiä makuuvaunuja (lipputyypit: "lig" ja "sov"). Lig-paikat kuuden henkilön hyteissä olisivat olleet huomattavasti edullisempia. Junan käytävällä oli tilavat ja hyvät suihku- ja wc-tilat sekä pukuhuone lainapyyhkeineen. Junaan matkatunnelmaa loivat esitteet, joissa kerrottiin, kuinka junassa voi tutustua uusiin ihmisiin ja tarjottiin small talk-ohjeita. Esteettömyyttä ei oltu huomioitu missään tiloissa. Tukholmassa juna oli aamulla. Matka jatkui samalta asemalta Kööpenhaminaan päiväjunalla. Tämä juna peruttiin aluksi monta viikkoa aiemmin (ruotsin kielisellä ilmoituksella). Lippu kuitenkin kävi kuitenkin muihin juniin (vaikka tästä epävarmuutta aiheuttikin puutteellinen viestintä). Lopulta matka ei viivästynyt, kuin reilun tunnin. Paikkavarauksia uuteen junaan ei kuitenkaan enää saanut tehtyä, joten Ella perheineen joutui istumaan matkan junan lattialla useiden muiden matkustajien tavoin.

Huomioita:

- Junien myöhästely on tyypillistä
- Ruotsissa liput käyvät joustavasti eri juniin
- Ruotsissa on paljon eri junia, mutta ei hyvää kokoavaa sivustoa matkailijalle
- Ruotsissa junalippuja voi ostaa ilman paikkavarausta, eli ne voivat olla aika täysiä
- Tanskassa kuulutukset tulevat vain tanskaksi (erityisesti "problem"-sana aiheutti huolta)

Nykytila ja tulevaisuusnäkymiä

- Lapin potentiaali ja edelläkävijyys!
- Keskustelu → kysynnän ohjaus, esim.
sähkölennot ja kotimaanmatkailu
- Vihreä siirtymä ja tuet
- Varautuminen - "Ulkomaanmatkailulla" lyhyt historia, miltä näyttää tulevaisuus?
Lähimarkkinat, viipymät, etätyöolomat jne.
- Matkustuspolitiikat (esim. kotimaan lennot)

Toimintasuositukset

Liikkuminen palveluna, toimivat reitistöt ja niiden erottuva konseptointi

- Aikataulujen yhteensovittaminen olemassa olevien yhteyksien osalta
- Yhteisen lipunmyyntijärjestelmän kehittäminen
- Lippujen joustavuuden parantaminen
- Digitaalinen ostettavuus ja konsultaatio
- Uudet liikkumisen konseptit
- Yhteisesti brändätyt ja markkinoidut reitit ja kiertoreitit, esimerkiksi Pohjanlahden kierros

Kohdekokemukset hidastamiseen Lapin rauhassa

- Lapin kohdeimagon vahvistaminen Euroopan laidalla eksoottisena maata pitkin matkailun kohteena
- Luonnollisuuteen ja paikallisuuteen perustuvat elämykset
- Viipymän pidentämisen mahdollisuuksiin tähtäävät toimet, esimerkiksi etötyömahdollisuuksien tarjoaminen
- "Moderni pyhiinvaelluskohde" ja väliaikainen elämäntapamuutos
- Slow tours-kierrokset

Matkailu ylös, päästöt alas?

Matkailualan odotetaan kasvavan nopeasti, mutta samaa aikaa päästöjä tulee leikata tuntuvasti.

- Liikkuminen kattaa globaalisti jopa 75% matkailun päästöistä, joista 40% tulee lentoliikenteestä. Suomessa lentoliikenteen päästöintensiteetti on huomattavasti EU:n keskiarvoa pienempi.
- Matkailun kasvu ei voi olla riippuvainen alan eniten päästöjä aiheuttavasta liikkumisen muodosta.

Lentoliikenteestä teki normin sen helppous ja hinta

- Vähähiilinen liikkuminen eri palveluja hyödyntäen tulee olla sujuvaa, mikä edellyttää lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuutta sekä matkailu- ja liikennealan tiivistä yhteistyötä.
- Vähähiilisten liikennemuotojen kehittäminen ja edistäminen on avainasemassa matkailualan kestäväen kasvun tukemisessa

Vähähiilinen saavutettavuus –selvitys

Mitä saapuminen Suomeen maa- ja meriteitse käytännössä tarkoittaa?

- Selvityksen kohteena Visit Finlandin päämarkkinat (UK, Saksa, Ruotsi) sekä Euroopan kohteet (lentokentät) mistä Suomeen saavutaan eniten.
- Selvityksessä huomioidaan myös tulevien vuosien tuomat muutokset ja kehityskohteet
- Selvitys pitää sisällään myös Suomen sisäisen saavutettavuuden (esim. raide- ja merkittävimmät linja-autoyhteydet)
- Kartoituksessa otetaan huomioon reitin (joita verrataan lentoreitin vastaaviin):
 - Matka-aika
 - Matkaketju
 - CO2-päästöt
 - Haavoittuvuus

Selvitys on osa Visit Finlandin ilmastotiekarttaa. Selvitys on valmis alkuvuodesta 2024.

Vähähiilinen saavutettavuus –selvitys

Tavoitteena tarjota vaihtoehtoja saavutettavuutta lentämiselle

- vähähiilisen saavutettavuuden ja matkaketjujen kehittyminen
- kiinnostus vähähiiliseen matkustamiseen kasvaa
- tavoitetaan maata pitkin matkustavat
- Ravistellaan juurtunutta "Suomi on saari" -ajattelua

Tulokset visualisoidaan kartaksi

- Visit Finlandin, yritysten ja alueiden hyödynnettäväksi

Vaikuttajat – uhka vai mahdollisuus?

- Mahdollisesti tuomme vaikuttajia Suomeen merta / maata pitkin, tai liikkumaan Suomessa maata pitkin, raportoimaan kokemuksesta

Kiitos

Liisa Kokkarinen
Head of Sustainable Development
Visit Finland

Visit Finland

SUSTAINABLE
TRAVEL
FINLAND

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Kiitos!

anna-emilia.haapakoski@ulapland.fi

ulapland.fi

